

Elasticita nabídky a řešení tržních nerovnováh

Elasticita nabídky

Cenová elasticita nabídky měří procentuální změnu nabízeného množství vyvolanou jednoprocenní změnou ceny daného statku. Cenová elasticita nabídky se měří pomocí tzv. **koeficientu cenové elasticity nabídky**. Výpočet elasticity nabídky je analogický výpočtu elasticity poptávky.

$$E_S = \frac{Q_2 - Q_1}{\frac{Q_1 + Q_2}{2}} \cdot \frac{P_2 - P_1}{\frac{P_1 + P_2}{2}}$$

Stejně jako u elasticity poptávky i u elasticity nabídky rozlišujeme tři základní a dvě krajní varianty:

- vyvolá-li jednoprocenní růst ceny vyšší než jednoprocenní nárůst nabízeného množství, jedná se o **cenově elastickou nabídku** ($E_S > 1$),
- jestliže se jednoprocenní zvýšení ceny rovná jednoprocennímu nárůstu nabízeného množství, pak se jedná o **jednotkově elastickou nabídku** ($E_S = 1$),
- vyvolá-li jednoprocenní růst ceny nižší než jednoprocenní nárůst nabízeného množství, jde o **cenově neelastickou nabídku** ($E_S < 1$),
- vyvolá-li jednoprocenní růst ceny nekonečně velkou změnu nabízeného množství, jedná se o **dokonale elastickou nabídku** ($E_S = \infty$),
- pokud jednoprocenní růst ceny nevyvolá vůbec žádnou změnu nabízeného množství, jedná se o **dokonale neelastickou nabídku** ($E_S = 0$).

Cenová elasticita nabídky závisí na následujících faktorech:

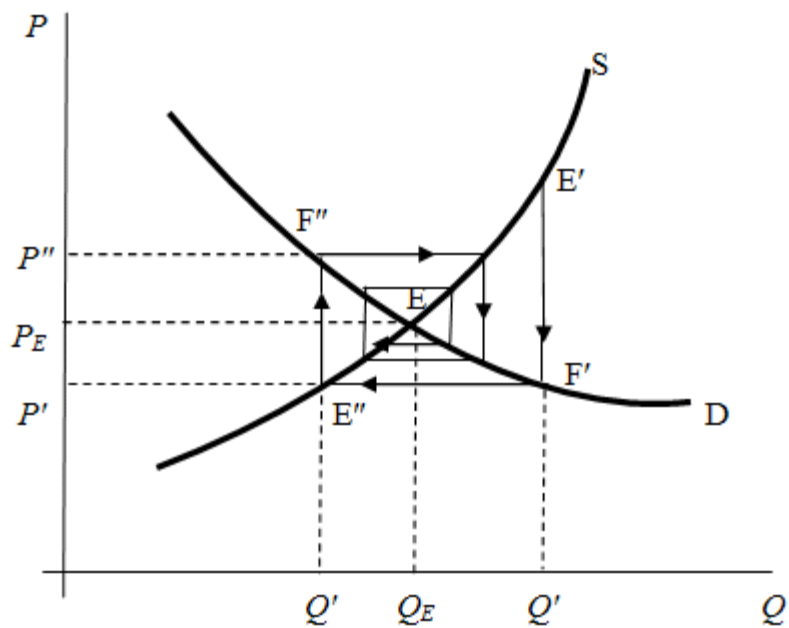
1. Úroveň konkurence
2. Druh produkce
3. Charakter technologie a výrobního procesu
4. Možnosti a náklady skladování
5. Časové období (v čase elasticita nabídky roste)
6. Množství substitutů

Využití elasticity poptávky a nabídky při řešení tržních nerovnováh

Vzájemná vazba mezi elasticitou poptávky a elasticitou nabídky je rozhodující z hlediska toho, zda je tržní mechanismus schopen samoregulace či nikoli.

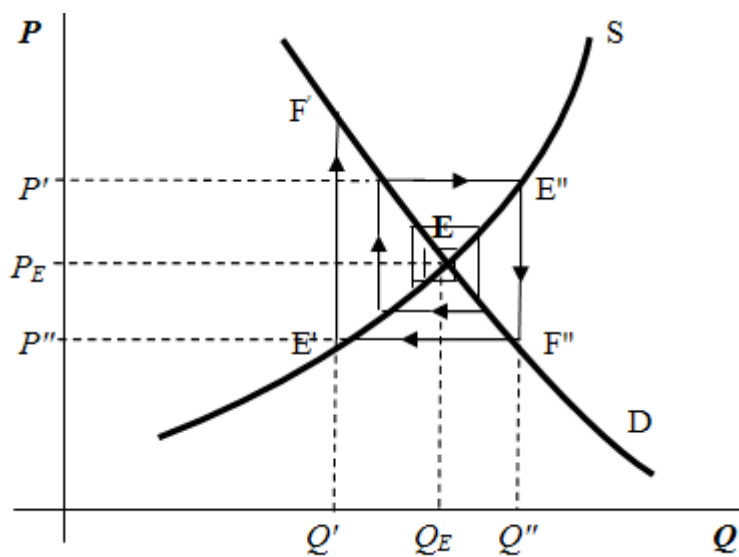
Trh je schopen autoregulace v případě, že elasticita poptávky je větší než elasticita nabídky. Hovoříme o tzv. dostředivém teorému pavučiny (konvergující pavučině). Z grafu vyplývá, že trh je schopen samoregulace. V reálném životě se jedná o nejčastější variantu.

Konvergující (dynamická, dostředivá) pavučina $E_D > E_S$

Divergující (odstředivá) pavučina $E_D < E_S$

V případě, že elasticita poptávky je menší, než elasticita nabídky, hovoříme o tzv. divergující pavučině (odstředivý teorém pavučiny). Trh nebude schopen nalézt novou rovnovážnou cenu a množství, naopak disproporce na trhu jsou stále vyšší. Zde je nutný zásah státu.

Kruhový (stabilní, lineárně oscilující) teorem pavučiny $E_D = E_S$

V případě rovnosti elasticit poptávkové a nabídkové křivky dochází k poměrně vzácnému případu, kdy se nerovnovážné ceny neustále opakují, což vede k cyklickým převisům poptávaného množství nad nabízeným (a obráceně), vždy ve stejném rozsahu. Je zřejmé, že ani zde tržní samoregulace nefunguje.

